

Bartłomieu. A ktoby był tak niedbały abo uporny, iżby go na święty Bartłomiej abo do dwu niedziel po świętym Bartłomieju nie wydał, takiego każdego poborca dłużej się czekaniem, iężdzeniem abo posyłaniem nie bawiąc, a pieniędzy poborowych nie trawiąc, staroście swemu głównemu onego województwa abo powiatu deferować ma, a starosta ciążą przeciw wszystkim takim swowolnym i niedbałym, obyczaiem wyżej opisanym czynić i exekwować ma, nikomu nie folgując, pod utraceniem urzędu swego.

A pieniądze poborowe poborcy Nasi dla bezpieczeństwa do zamków głównych województw swoich odnosić mają, które w skrzyni warownej na miejscu pewnym, pod kluczami dwiema, swym i starościm, chować aż do przyszłego sejmku mają. A potym na sejm koronny blisko przyszły, za rozkazaniem Naszym przywieść ie będą powinni i Nam z radami Naszemi przy staniach temu należących, z liczbą dostateczną oddać ie mają. Które My nigdzie indziej tylko na wypłacenie długu tego, Nam na tę potrzebę pozwolonego, z wiadomością rad Naszych i innych stanów koronnych, obrocie będziemy powinni. Przy której liczbie terażniejszych poborzców, poborcy lat dwu przeszłych być i liczbę swoją weryfikować mają, aby się i tych przeszłych poborzców wiara, dzielność i chęć przeciw Nam i Rzeczypospolitej tym iśniej pokazać mogła. Na co dla większej wiary i pewności, pieczęć Naszą przyłożycieśmy k'temu uniwersałowi rozkazali. Dan na sejmie walnym koronnym w Piotrkowie, w sobotę kwietną [14 IV] roku Pańskiego 1565°, a królestwa Naszego trzydziestego szóstego. Na własne rozkazanie Króla lego Miłości.

IV. [UNIERSAŁ PIOTRKOWSKI] OKOŁO PODWOD¹

Zygmunt August, z łaski Bożej Kroi Polski, Wielkie Książę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudzkie etc. pan i dziedzic. Wszystkim wobec i każdemu z osobna miast, miasteczek, wsi, tak Naszych iako i duchownych, którzy podwody ku Naszym i Rzeczypospolitej potrzebom są winni dawać, wiadomo czyniemy niniejszym listem Naszym, iż gdy było zgadzanie wydawania pieniędzy z skarbu Naszego na podwody, z tym co wnoszono z miast, miasteczek i wsi, które na składanie pieniędzy dla płacenia podwod uchwalał sejmku przeszłego warszawskiego są obowiązane do skarbu Naszego, tedy większe się pokazało wydawanie na te podwody, a niżli czyniło składanie na nie, co iest z niemalą utratą skarbu Naszego. A to ni przecz innego, iedno iż to postanowienie, które się stało około płacenia od mile, zda się być wielkie. A tak ponieważśmy to sobie obwarowali w konstytucyi około podwod uczynionej, ieśliby napotym zdało się Nam i radom Naszym co przydać albo uiać albo odmienić około podwod, że to miało być na woli Naszej, My z radami Naszemi na tym sejmie będącemi, przestrzegając tego, folgę chcąc czynić poddanym Naszym, skarbu Naszego wielkimi nakłady nie obciążać, należeliśmy to, iż od żadnych podwod ci, którzy na nich ięździć mają, płacić więcej nie będą winni, iedno po iednym groszu od mile od iednego konia, a przewodnikowi też od drugiego konia od mile po groszu. Do wozu także od iednego konia, kiedy ten, co podwodę bierze, woz swój ma, grosz od mile, ode dwu koni, dwa grosza. Ieśliby swego woza nie miał, a żeby konie i woz naimował, tedy ma dać od konia do wozu na milę pułtora grosza, ode dwu trzy grosze. A kiedyby chciał mieć iednego tylko konia pułtora grosza, a przewodnikowi puł grosza. Co gdy do wiadomości wszech i każdego z osobna przyidzie, rozkazujemy, aby żaden więcej nie śmiał wyciągać, iedno iako w tym liście Naszym opisano stoi, pod łaską Naszą. Dan w Piotrkowie na sejmie walnym koronnym czternastego dnia maia, roku tysiācnego pięćsetnego sześćdziesiątego piątego, a panowania Naszego trzydziestego szóstego.

° B. Czart.: Tysiācnego Pięćsetnego Sześćdziesiątego Piątego.

¹ Por. wyżej: LXVI, *Sejm walny warszawski 1563-1564 r.*, p. VI: Uniwersał podwodny warszawski.